

Harald Hårfagres gate
29
N-5007 Bergen
Norway
Tel: +47-55 58 21 17
Fax: +47-55 58 96
50
nsd@nsd.uib.no

Vår ref.: 201300037/59 KG/AMD

Referat fra møte i Referansegruppen for DBH 13. november 2014

Tilstede: Britt Elin Steinveg, Universitetet i Tromsø Norges arktiske universitet (leder)
Beth Linde, Høgskolen i Østfold
Aslaug Hellesøy, Hordaland fagskulestyre
Martha Torvik, Høgskolen i Sør-Trøndelag
Tore Tungodden, Universitetet i Bergen

Observatører: Stig Slipersæter, Norges forskningsråd
Guri Bakken, Universitets- og høyskolerådet
Anne Marie Rustad Holseter, Statistisk sentralbyrå
Pål Bakken, NOKUT
Joar Nybo, Kunnskapsdepartementet

Forfall: Bjørn Rasch, Universitetet i Oslo

Fra NSD: Bjørn Henrichsen
Knut Kalgraff Skjåk
Kristin Gåsemyr
Yngve Bersvendsen

10/14 Godkjenning av innkalling og saksliste

Det var ingen merknader til innkalling og saksliste.

11/14 Godkjenning referat fra forrige møte

Det fremkom ingen merknader til referatet fra forrige møte.

12/14 Status for ulike aktiviteter

NSD orienterte under de ulike punktene:

Søknad om tilskudd for 2016

NSD gikk gjennom de ulike punktene som utgjør planene for 2016, og som danner grunnlaget for søknad om tilskudd. Det ble understreket at i tiden som kommer forventes det en markert

Avdelingskontorer / District Offices

OSLO: NSD, Universitetet i Oslo, Postboks 1055 Blindern, 0316 Oslo. Tel: +47-22 85 52 11. nsd@uio.no

TRONDHEIM: NSD, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, 7491 Trondheim. Tel. + 47-73 59 19 07. kyrre.svarva@svt.ntnu.no

TROMSØ: NSD, HSL, Universitetet i Tromsø Norges arktiske universitet, 9037 Tromsø. Tel: +47-77 64 61 53. solvi.anderssen@uit.no

økning av aktivitetsvolumet ved DBH. Dette vil gjelde innenfor områder som fagskoledata, rapportering, drift, FoU-data og -statistikk, forskningspublisering og kvalitetssikring. Et viktig satsingsområde vil være å modernisere DBHs teknologiske plattform og grensesnitt til standardrapporter, utvikle muligheter for egne analyser og web service-løsninger. Overgangen fra aggregert til individbasert rapportering gir helt andre muligheter for utnyttelse av data, blant annet for å analysere studentenes aktiviteter fra oppstart til fullført grad, frafall, gjennomstrømming, mobilitet etc. Andre viktige satsingsområder fremover vil være bruk av personaldata, som fra 2015 vil bli innrapportert på individnivå, samt økonomidata. Det er planer om å utvikle en web-løsning på vegne av UHR for fagutvalgene som nominerer publikasjonskanaler til nivå 2 samt videreutvikle Kanalregisteret og ERIHplus.

Det er videre forventet betydelig økt aktivitet i forhold til å betjene departement, NOKUT, utdanningsinstitusjoner, media og øvrige instanser.

Rapportering av data

For universiteter og høyskoler har årets rapportering vært gjennomført uten problemer eller forsinkelser. For noen av fagskolene er det fremdeles problemer med konsistens i dataene over tid, jamfør neste punkt.

I høst ble det opprettet en arbeidsgruppe for å gjennomgå og samordne begrepsapparatet som beskriver i utdanningsverdenen, eksempelvis begreper som studieprogram, heltidsekvivalent, videreutdanning, fjernundervisning, etterutdanning, ulike student- og kvalifikasjonsbegreper etc. Deltakerne kommer fra SSB, NIFU, UHR, KD, Felles studentsystem/UiO og NSD. Det vil bli utviklet et dokument på dette, som blant andre UHR kan legge ut som informasjon på sine nettsider.

Fagskolestatistikk

På bakgrunn av at DBH-data fra fagskolene skal brukes i Lånekassens saksbehandling av den enkeltes fagskolestudents lånutbetalinger, kreves det svært presise og konsistente data over tid. En god del fagskoler er ennå ikke tilstrekkelig bevisst på konsekvensene av feil i data, noe som har gjort det nødvendig med nye rapporteringer, også tilbake i tid. Hovedproblemet er inkonsistens i benevnelse og kodebruk på studietilbud og emner, samt endring i fagskolepoeng på emnenivå, noe som ikke er tillatt. Nye rapporteringer har som konsekvens at statistikken endres tilbake i tid, men dette er nødvendig for å kunne betjene Lånekassens behov og krav til datakvalitet.

NSD har i høst brukt betydelige ressurser ved DBH til dette arbeidet. Det antas imidlertid at mye arbeid kan spares inn ved neste rapportering. I mars vil det bli lagt inn strenge konsistenskrav som automatisk stopper innrapporteringen av feil i data. DBH har også innledet et tett samarbeid med NOKUT for å utarbeide autoritative navnelister over institusjoner, studiesteder og studietilbud. Hvis dette arbeidet kan ferdigstilles innen mars, er det mulig å bruke dette som kontroll og «fasit», der rapporteringen feiler hvis konsistensreglene brytes i forhold til NOKUTs oppsett, og mye feilrettingsarbeid i ettertid vil dermed unngås.

Referansegruppen uttrykte bekymring over ressursene som går med til å håndtere fagskoledata.

Kanalregisteret, Open Access

NSD orienterte. Det arbeides kontinuerlig med å oppgradere Kanalregisteret, teknisk og innholdsmessig. Det vil bli utviklet et web-løsning for de 53 fagorganene som nominerer publikasjonskanaler til nivå 2, med oversikt over forslag, begrunnelse, referater og kontaktpersoner. Det er naturlig å legge arbeidet med webløsningen til NSD fordi Kanalregisteret pr. i dag tilrettelegger listene til fagorganene. Danmark har utviklet et tilsvarende opplegg som vil bli demonstrert i januar ved NSD. Det er ventet at webløsningen for Norge ikke vil bli fullt så omfattende.

Samarbeidet med CRISTin fortsetter som tidligere, blant annet om DOAJ, Directory of Open Access Journals. Forskningsrådet opplyste i den forbindelse at de er krever open access-løsninger for publikasjonskanaler som grunnlag for godkjenning.

Nordisk samarbeid

Det ble orientert kort om samarbeidet om et mulig felles nordisk kanalregister. NSD skal koordinere en arbeidsgruppe som skal se på sammenligning og samordning av praksis og rutiner rundt evaluering av publikasjonskanaler i de ulike land Sverige som benytter den norske listen vil på sikt utarbeide sitt eget system.

ERIHplus

NSD-versjonen av ERIHplus ble startet i juli 2014 med en web-løsningsdel og en saksbehandlingsdel bygget opp etter samme mal som Kanalregisteret. Omfanget av henvendelser har vært omfattende, over 1700 nye forslag og ca. 1400 henvendelser og kommentarer, noe som har medført stort arbeidspress på de som jobber med dette.

NSD demonstrerte en oppdatert web-løsning for innlegging og saksbehandling av forslag. Dette vil bli utviklet videre.

Data til NOKUTs studiebarometer, NOKUT-portalen

NOKUT har fått tilsendt DBH-data tilknyttet institusjonenes studieprogrammer. Det er behov for videreutvikling av NOKUT-portalen i DBH med nye variabler og statistikker. Noe arbeid er fullført, gjestående arbeid videreføres i 2015. NSD og NOKUT har regelmessig kontakt om dette.

Bibliotekindikatorer

NSD orienterte. DBH har fått tilsendt de nødvendige data fra Nasjonalbiblioteket for å lage rapport på de sju nasjonale bibliotekindikatorerne og regner med at det vil arbeides videre med dette våren 2015.

Bibliotekstjenesten har videre et ønske om å synliggjøre hele Nasjonalbibliotekets fag- og forskningsbibliotekstatistikk på DBH. Referansegruppen er bekymret for en slik omfattende utvidelse på et så begrenset område som bibliotekstjenesten, sett i lys av de mange presserende oppgaver seksjonen har innenfor feltet høyere utdanning generelt.

Samarbeid med Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU)

Dette samarbeidet videreføres. DBH har i første omgang laget en egen inngang/tema på sin hovedside, «Internasjonalisering», der det er samlet relevante DBH-rapporter. Innholdet vil etter hvert bli utvidet.

13/14 Personaldata til DBH

Arbeidsgruppen for personaldata ferdigstilte sin gjennomgang av dataspesifikasjonen for tilsatte innen fristen 1. november. Referansegruppen foreslo å sende ut informasjon til alle institusjonene om dette i januar 2015. Innen den tid bør vi få avklart med NIFU hvorvidt de ønsker sitt eget stedskoderegister som del av spesifikasjonen. Skal kun DBHs kodesett brukes, må vi få inn egne organisasjonsenheter for de aktuelle sentre for fremragende forskning (SFF) og sentre for forskningsbasert innovasjon (SFI).

Dataspesifikasjonen som viser hvilke opplysninger som vil bli innrapportert for tilsatte i UH-sektoren ble tatt til etterretning.

14/14 Økonomidata

Økonomirapportering og kontroller

Opplegget rundt rapportering av årsregnskapstallene er betraktelig forbedret. Neste skritt i prosessen med å få gode økonomidata vil være å legge inn automatiske kontroller av regnskapstall og noter opp mot saldobalansen, samt se på muligheten for å kunne hente ut deler av tallmaterialet til årsregnskapet automatisk ut fra saldobalansen. Det er opprettet en arbeidsgruppe for å vurdere dette og avgi sine innspill til UHRs økonomiutvalg.

DBHs selskapsdatabase

NSD ønsker å forenkle og effektivisere rapportering om UH-institusjonenes eierskap i selskaper ved å kunne hente data fra Brønnøysundregistrene.

FoU-statistikk

Forskningsrådet har ansvar for FoU-statistikken som NIFU utarbeider. Det ble på møtet presisert at det kun er økonomidelen av FoU-statistikken som er aktuell for innrapporteringen til DBH.

Det er en rekke utfordringer rundt denne nye økonomirapporteringen. Det er ulike rutiner og praksis i kontoføringen ved institusjonene. Manglende standardisering og samordning av regnskapsdata og rapportering gir mangelfull sammenlignbarhet og misvisende statistikk. For å løse disse problemene, har UHRs Økonomiutvalg påtatt seg ansvaret for den videre prosessen i dette arbeidet. UHR foreslår at det opprettes en styringsgruppe med en tilhørende arbeidsgruppe, med representanter fra NSD, UHR, KD, Forskningsrådet og NIFU, og at det tas utgangspunkt i arbeidet som gjøres i forbindelse med TDI-modellen. UHR foreslår at fire representanter fra sektoren deltar i arbeidsgruppen, hvorav minimum en med TDI-kompetanse.

Referansegruppen ser det som positivt at problematikken videreføres inn i UHRs økonomiutvalg og anser det som ønskelig også for institusjonenes del, å arbeide for samordning og systematisering i forståelsen av økonomidata, som bruk av ny kontoplan etc.

15/14 Åpen tilgang til DBH-data

Nytt grensesnitt

Innledningsvis demonstrerte NSD kort det nye grensesnittet opp mot DBH-rapporter. Hovedforskjellene er at inngangen til rapportene blir mer «temaorientert» og logisk organiserte, der det legges opp til å samle flere rapporter under temaområder som søkerdata, opptaksdata, registrerte studenter, kandidater, gjennomstrømming etc. Videre er den teknologiske plattformen modernisert, noe som gir et annerledes grensesnitt i forhold til bruk av den enkelte rapport. DBH regner med å legge ut de nye studentrapportene gradvis i ukene som kommer.

Egne analyser

Det har lenge vært et ønske om at DBH utviklet et nytt og enklere opplegg for «egne analyser», dvs. et opplegg der brukerne kan få tilgang på aggregerte grunnlagsdata for videre lokal behandling. NSD demonstrerte en mulig plattform for dette, der brukeren via Excel får direkte oppkopling mot databasen og dermed online tilgang på data. Når data er lastet inn i Excel kan brukeren bearbeide datasettet ved hjelp av kjent Excel-funksjonalitet.

Referansegruppen så svært positivt på denne løsningen og ønsket at dette arbeidet prioriteres.

16/14 DBH-data til forskningsformål

Til saken var det vedlagt dokumenter vedrørende et utkast til konsesjonssøknad til Datatilsynet samt et foreløpig prinsippnotat om uttak av individdata til forskningsformål og til eventuelle andre formål.

NSD orienterte om innholdet i disse dokumentene. Det går et viktig skille på det å utlevere aggregerte data versus data på individnivå. Generelt mente referansegruppen at utlevering av aggregerte data som allerede er tilgjengelig på DBHs nettsider ikke bør være kontroversielt. Men dersom uttaket krever spesielle bearbeidinger som ikke er synliggjort på DBH kan det i visse tilfelle være problematisk å utlevere data uten først å ta kontakt med eierinstitusjonen. Det kan videre være nødvendig å få avklart NSDs databehandlingsansvar også for aggregerte data.

Angående individdata er referansegruppens oppfatning at det er vanskelig å gi generelle svar, og at det gjenstår en god del arbeid før det er mulig å utforme endelige konklusjoner. Noen punkter er bl.a.:

- Som hovedprinsipp er det utdanningsinstitusjonen som er eier av sine egne individdata.
- I håndteringen av den videre prosessen er det viktig å balansere personvern hensyn og bruk av individdata opp mot samfunnets generelle behov for tilgang og bruk av data som kan gi kunnskap om høyere utdanning.
- Utlevering av individdata til forskningsprosjekter bør som utgangspunkt ikke være problematisk. I slike tilfeller foregår kvalitetskontrollen via prosjektsøknad hos Personvernombudet. Kobling av filer på tvers av institusjoner skal ikke skje ved NSD.
- Dersom andre institusjoner eller instanser ønsker tilgang på individdata, bør dette bestemmes av eierinstitusjonen. Et relevant spørsmål er hvorvidt NSD kan utlevere data på vegne av eierinstitusjonen.
- Hvis det skulle være aktuelt å utlevere en institusjons individdata, må det være en datautleveringsavtale med den enkelte institusjon.
- I den videre prosessen anbefaler referansegruppen at NSD gir sine innspill til UHRs administrasjonsutvalg angående ansvarsforhold, eierforhold etc.

Referansegruppens hovedkonklusjon på denne saken er at NSD i dialog med Datatilsynet utreder problemstillingene videre.

17/14 Inkludering av resterende institusjoner som tilbyr høyere utdanning

Diskusjonen avslørte en viss bekymring for at rapporteringen fra de nye private høyskolene vil kunne ta ressurser fra andre og viktigere aktiviteter. Samtidig kom det frem at det ville vært positivt at DBH kunne gi et fullstendig bilde av hele UH-sektoren.

NSD/DBH vurderer det slik at å få inn studentdata, eventuelt personaldata, fra de resterende institusjonene i svært liten grad vil gå ut over utviklingsarbeidet på DBH. NSD vil på det grunnlaget ta et snarlig initiativ i forhold til disse institusjonene, med et tilbud om rapportering til DBH.

18/14 Eventuelt

UHRs representant, Guri Bakken, meddelte at hun går av som medlem i referansegruppen. Ny representant vil bli oppnevnt, og Vidar Røeggen fra UHR er forslått.

Neste møte: NSD sender Doodle om alternative tidspunkt for neste møte.